

Matematická a fyzická geografie

BIOSFÉRA – LESY MÍRNÉHO PÁSU

✓ TEORIE

V mírném podnebném pásu, kde je dostatek srážek pro růst stromů (nad 500 mm ročně), tvořily a na rozsáhlých plochách ještě tvoří přirozený vegetační kryt druhově chudá společenstva lesů mírného pásu. Vyskytují se hlavně na severní polokouli. Na jižní polokouli téměř chybějí, protože se v jejich pásu rozprostírá oceán. Na severní polokouli vytvářejí široký, prakticky souvislý pruh, který se táhne od západu na východ Severní Amerikou, Evropou a Asií. Lesy mírného pásu rozdělujeme na listnaté, smíšené a jehličnaté (tajgy).

Listnaté opadavé lesy - tvoří jižní okraj lesů mírného pásu. Rostou v oblastech s oceánským podnebím a navazují na subtropické neopadavé stromy a keře. Listnaté lesy shazují v zimě listí a jsou tak přizpůsobeny nepříznivým zimním podnebným podmínkám. Rozsáhlé dubové, bukové, javorové a severněji březové lesy pokrývaly velkou část území střední a západní Evropy. Ve středověku byly vypáleny a vykáceny. Velká lesní zvířata, která v nich žila, byla postupně vyhubena. Namísto lesů vznikla pole, louky, pastviny a města. Některé oblasti, které člověk dříve odlesnil, později znovu osázel. Ne však původními duby a buky, ale nepůvodními smrkami, které rostou rychleji a dají se proto lépe hospodářsky využít (smrkové monokultury). Tak vznikly současné evropské lesy. Původní listnaté a smíšené lesy tedy většinou ustoupily kulturní krajině (přeměněné člověkem) a zachovaly se jen v Severní Americe a Číně. V Evropě patří k obyvatelům lesa jeleni, srnci, divoká prasata, veverky, zubři, sýkorky, užovky a v Severní Americe skunkové, mývalové, vačice, ondatry.

Smíšené lesy - směrem k severu a severovýchodu, s přibývajícím kontinentalitou podnebí, přecházejí listnaté lesy ve smíšené. Rostou a žijí zde zástupci lesů listnatých i jehličnatých (tajgy).

Jehličnaté lesy mírného pásu (tajgy) - rostou v chladnějších oblastech, kde jsou delší a mrazivější zimy a krátká mírná léta. Jsou dobře uzpůsobeny méně příznivým podmínkám, např. místo listů mají odolné jehlice. Rostou zde na chudých půdách a jsou plošně nejrozsáhlejším ekosystémem na Zemi (pokrývají asi 12 mil. km²). V Severní Americe (v Kanadě) se táhnou v délce 5000 km, v Euroasii v délce 8000 km a v průměrné šířce 1000 km (mezi řekou Jenisej a Lenou dokonce v šířce 2000 km). Tajga je, kvůli své nehostinnosti (chladno, neúrodné půdy, bažiny, močály, nedostupnost), dosud málo pozměněna činností člověka. Lidé zde těží dřevo (tajga je obrovskou zásobárnou dřeva) a loví kožešinovou zvěř. V posledních desetiletích se v tajze těží i mnohé nerostné suroviny (uhlí, ropa, zemní plyn, železná ruda, barevné kovy, zlato, stříbro). Stromy zde rostou pomalu, proto je tajga na zásahy člověka citlivá. Rostou zde smrky, modřiny, borovice, jedle, borůvky, brusinky a žijí zde medvědi, vlci, lišky, jezevci, rysi, kuny, rosomáci, losi, bobři či vydry.

✓ DOPLŇ CHYBĚJÍCÍ ÚDAJE (SLOVA) V TEXTU

V mírném podnebném pásu, kde je dostatek srážek pro růst stromů (nad mm ročně), tvořily a na rozsáhlých plochách ještě tvoří přirozený vegetační kryt druhově společenstva lesů mírného pásu. Vyskytují se hlavně na polokouli a vytvářejí široký, prakticky souvislý pruh, který se táhne od západu na východ Severní Amerikou, Evropou a Lesy mírného pásu rozdělujeme na listnaté, a jehličnaté (tajgy). Listnaté opadavé lesy tvoří okraj lesů mírného pásu. Rozsáhlé dubové, bukové, javorové lesy pokrývaly velkou část území střední a Evropy. Některé oblasti, které člověk dříve odlesnil, později znovu osázel. Ne však původními duby a buky, ale nepůvodními, které rostou rychleji a dají se proto lépe hospodářsky využít. Původní listnaté a smíšené lesy tedy většinou ustoupily kulturní krajině (přeměněné člověkem) a zachovaly se jen v Severní Americe a Jehličnaté lesy mírného pásu (tajgy) rostou v oblastech, kde jsou delší a mrazivější zimy a krátká mírná léta a pokrývají asi mil. km². Jsou dobře uzpůsobeny méně příznivým podmínkám, např. místo listů mají odolné V Severní Americe se táhnou v délce 5000 km, v Euroasii v délce km a v průměrné šířce km. Stromy zde rostou, proto je tajga na zásahy člověka citlivá.

✓ ŘEŠENÍ

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V mírném podnebném pásu, kde je dostatek srážek pro růst stromů (nad 500 mm ročně), tvořily a na rozsáhlých plochách ještě tvoří přirozený vegetační kryt druhově chudá společenstva lesů mírného pásu. Vyskytují se hlavně na severní polokouli a vytvářejí široký, prakticky souvislý pruh, který se táhne od západu na východ Severní Amerikou, Evropou a Asií. Lesy mírného pásu rozdělujeme na listnaté, smíšené a jehličnaté (tajgy). Listnaté opadavé lesy tvoří jižní okraj lesů mírného pásu. Rozsáhlé dubové, bukové, javorové lesy pokrývaly velkou část území střední a západní Evropy. Některé oblasti, které člověk dříve odlesnil, později znovu osázel. Ne však původními duby a buky, ale nepůvodními smrky, které rostou rychleji a dají se proto lépe hospodářsky využít. Původní listnaté a smíšené lesy tedy většinou ustoupily kulturní krajině (přeměněné člověkem) a zachovaly se jen v Severní Americe a Číně. Jehličnaté lesy mírného pásu (tajgy) rostou v chladnějším oblastech, kde jsou delší a mrazivější zimy a krátká mírná léta a pokrývají asi 12 mil. km². Jsou dobře uzpůsobeny méně příznivým podmínkám, např. místo listů mají odolné jehlice. V Severní Americe se táhnou v délce 5000 km, v Euroasii v délce 8000 km a v průměrné šířce 1000 km. Stromy zde rostou pomalu, proto je tajga na zásahy člověka citlivá.

Použitá literatura:

BIČÍK, Ivan a Bohumír JANSKÝ. Příroda a lidé Země: učebnice zeměpisu pro střední školy. 1. vyd. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, 2001, 135 s. ISBN 80-860-3445-3.

ČERVINKA, Pavel a Václav TAMPÍR. Přírodní prostředí Země: učebnice zeměpisu pro základní školy a víceletá gymnázia. 3., upr. a rozš. vyd. Praha: Nakladatelství České geografické společnosti, 2008, 95 s. ISBN 978-808-6034-843.

ŠTULC, Miloslav, Pavel PŘÍHODA a Hana SRBOVÁ. Přírodní obraz Země: pro 1. ročník gymnázia. Vyd. 1. Praha: Fortuna, 1995, 153 s. ISBN 80-716-8189-X.

DEMEK, Jaromír. Zeměpis 6: pro základní školy. 1. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2007, 120 s. ISBN 978-807-2353-620.